

Karakter. Vidt udbredte er Gotlandiets Aflejringer, der tidligere blev regnet for Devon. Der optræder Valentian, Wenlock, Ludlow og Down-tonian, hvis Fauna gentagne Gange har Tilknytning til det baltiske Om-raade. I den nordøstlige Del af Øen optræder der Tilliter i Wenlock. Hele Nedre og største Delen af Mellem Devon mangler fuldstændig; Givétien optræder kun lokalt. Af øvredevoniske Aflejringer findes Frasnien og Famennien, karakteriseret gennem Forekomsten af Ammoniter og Brachiopoder. Indenfor Nedre Karbon optræder Tournaisien pletvis, medens Viséen har en større Udbredelse. Ogsaa Moscovien og Øvre Karbon findes kun lokalt, hvorimod Artinskien er vidt udbredt. Øvre Perm og Trias mangler. Jura og Nedre Kridt kendes kun i Form af løse Blokke. Paa Grundlag af disse stratigrafiske Data giver de russiske Geologer en Fremstilling af de palæogeografiske Forhold i de forskellige Tidsafsnit, som blev indgaaende behandlet i Foredraget. I Silur og til Dels ogsaa i Devon er Novaja Semljas Udvikling nærmest knyttet til Grampiangeosynkinalen, medens der fra Øvre Devon af er større Overensstemmelse med Uralgeosynkinalens Udvikling. Følgelig skelnes der mellem en Grampian- og en Ural-Periode. I Nedre og Mellem Devon tilhørte Novaja Semlja et stort Fastlandsomraade, der af de russiske Geologer betegnes som »Devarctic«. Saavel paa Basis af den facielle Udvikling af det ældre Palæozoikum i Novaja Semljas nordøstlige Del som paa Grund af Forekomsten af Tilliter kommer russiske Geologer til den Slutning, at en Gren af den kaledoniske Foldning strakte sig til Omraadet Nord for Novaja Semlja. Baade takoniske, ardenniske og eriske Bevægelser kan paavises paa Novaja Semlja, uden at de dog er ledsaget af Diskordanser. Mest udpræget er den eriske Fase, der medførte en fuldstændig Hævning af Novaja Semlja. Af de varistiske Bevægelser er den bretoniske, sudetiske og asturiske Fase kun epirogenet udviklede. Den saaliske Fase var derimod af orogen Natur og bevirkede en Foldning af hele Omraadet. Der blev i Foredraget givet en Fremstilling af denne Foldnings videre Forløb og dens Forbindelse med Ural. Ved Hjælp af Kurver skildredes Niveauforandringerne i den nordlige og den sydlige Del af Novaja Semlja.

Mødet 6. December 1937.

Hr. J. Troelsen holdt Foredrag: Om den stratigrafiske Inddeling af Skrivekridtet i Danmark.

I 1935 paaviste K. RICHTER, at de forskellige Kridtflager i Rügens Klint kunde paralleliseres indbyrdes ved Hjælp af Undersøgelser over visse Foraminiferarters Hyppighed (efter samme Princip som Pollenundersøgelser); paa et bestemt Sted i Foraminiferdiagrammet findes et Pladeflintlag. Iflg. RICHTERS løselige Undersøgelse af Møns Klint findes her det samme Foraminiferdiagram og Pladeflintlag som paa Rügen. Foredragsholderens Efterprøvelse af RICHTERS Undersøgelser synes at bekræfte disses Rigtighed. I de tre Klinteafsnit Hvidskud, St. & Ll. Stejlebjerget, hvor Foredragsholderen har kunnet paavise Pladeflintlaget, findes desuden en Hærdningshorizont, der betegner en kortvarig Sedi-

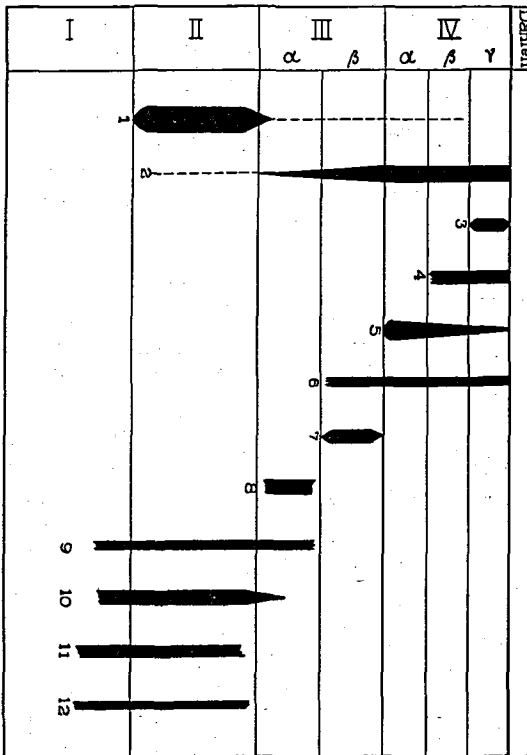

Fig. 1. Oversigt over de vigtigste Ledefossilers vertikale Udbredelse. Kolonnernes Bredde angiver den paagældende Arts relative Hyppighed. I: Bostrychoceras-Zonen?, II: Nedre Constrictus-Zone. III: Mellemsste Constrictus-Zone. IV: Øvre Constrictus-Zone. 1: *Trigonosema pulchellum* (Nilss.). 2: *Scaphites constrictus* (Sow.). 3: *Pseudotextularia elegans* Rzehak. 4: *Tylocidaris baltica* (Schl.). 5: *Avicula danica* Ravn. 6: *Pecten inflexus* v. Hag. var. *stevnsensis* n. var. 7: *Angulogerina cimbrica* n. sp. 8: *Bolivina incrassata* Reuss var. *crassa* n. var. 9: *Pecten inflexus* v. Hag. var. *aalborgensis* n. var. 10: *Bulimina brotzeni* n. sp. 11: *Reussella pseudospinulosa* n. sp. 12: *Pecten inflexus* v. Hag. var. *moenensis* n. var. En Beskrivelse af de nye Arter og Varieteter offentliggøres i Sveriges Geologiska Undersökning's Årsbok.

mentationsafbrydelse. Kridtet paa Møn henlægges til Grænsen mellem næstøverste Zone (Bostrychoceraszonen) og øverste Zone (Constrictus-zonen) indenfor Mukronatasenonet. Noget yngre er antagelig Kridtet ved Aalborg og Nørre Sundby, der endnu har enkelte vigtige Fossiler fælles med Møn (se Fig. 1—2). Næste Led i Rækken er et smalt Strøg af ofte mergelagtigt Kridt, indeholdende Foraminiferen *Angulogerina cimbrica* n. sp., der gaar fra Svinkløv mod SØ (se Kortet Fig. 3). Dernæst kommer et Bælte (bedst undersøgt i Himmerland), der bl. a. er karakteriseret ved Forekomsten af *Avicula danica* RAVN. Endelig findes i Himmerland, Ty og paa Mors langs Danién-Senongrænsen et smalt Bælte, der foruden *Avicula danica* ogsaa indeholder *Tylocidaris baltica*

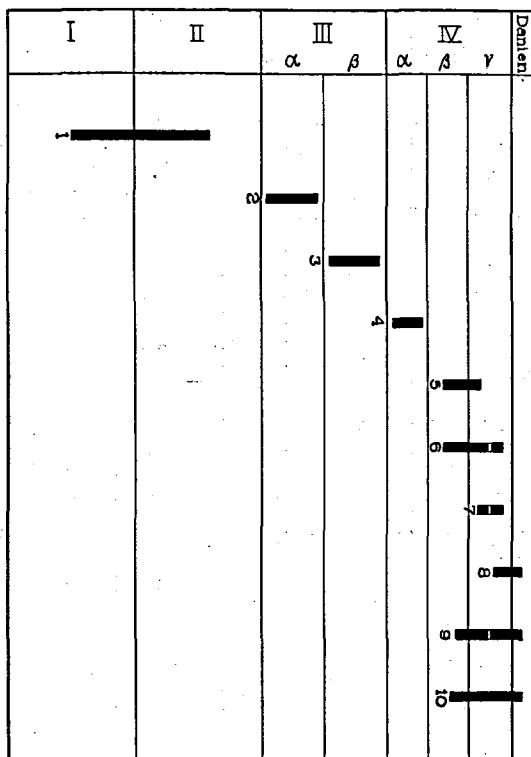

Fig. 2. Oversigt over de undersøgte Lokaliteters stratigrafiske Placering. Den hvide Linie i nogle af Kolonnerne betegner *Cumula*-Horizonten. I: *Bostrychoceras*-Zonen? II: Nedre *Constrictus*-Zone. III: Mellemste *Constrictus*-Zone. IV: Øvre *Constrictus*-Zone. 1: Hvidskud, St. og Ll. Stejlebjerg (Møns Klint). 2: Birsted, Nr. Uttrup, Rørdal, Blegkilde, »Norden« (Aalborg-Området). 3: Frejlev, St. Restrup, Sønderholm, Nørholm, Romdrup, Gudumholm, Øland, Svinkløv. 4: Nr. Flødal, Nr. Kongerslev, Sr. Kongerslev, Kongstedlund, Mølholm. 5: Stevn v. Hadsund, Agersund S. 6: »Dania« v. Mariager. 7: Nye Kløv 2, Vokslev 2. 8: Nye Kløv 1, Vokslev 1, Bøgelund. 9: Erslev Andelsbrud, Kjølbj Gd. 10: Stevns Klint.

(SCHL.). Inden for dette Bælte kan igen udskilles de øverste 10—15 m (opadtil begrænset af Danien), der udmærker sig ved Forekomsten af *Pseudotextularia elegans* Rzehak (en Foraminiferart). Paa en Del jyske Lokaliteter forekommer i Laget med *P. elegans* Rzehak et 20—50 cm tykt Mergellag, der indeholder en særpræget Foraminiferfauna (*Cumula*-Horizonten). I Stevns Klint er der blottet indtil 18 m Skrivekridt, indeholdende bl. a. *Tylocidaris ballica* og *Avicula danica*; i de øverste 12 m forekommer desuden *Pseudotextularia elegans*. *Cumula*-Horizonten findes ikke i Stevns Klint. — Tilbage staar bl. a. en Undersøgelse af Prøverne fra Grøndalsboringen, Kastedboringen og andre dybe Boringer.

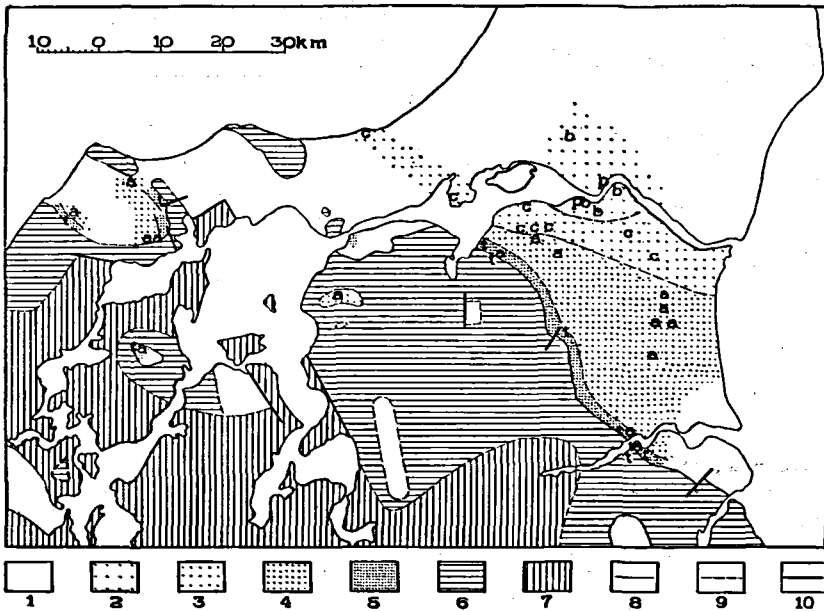

Fig. 3. Oversigt over Udbredelsen af Skrivekridtets Underafdelinger i Nordjylland. 1: Skrivekridt, ikke nærmere kendt. 2: M. Constrictus-Zone α . 3: M. Constrictus-Zone β . 4: O. Constrictus-Zone α . 5: O. Constrictus-Zone $\beta + \gamma$. 6: Danien. 7: Tertiær. 8: Overlejringsgrænser. 9: Grænser af uvis Karakter. 10: Forkastninger. a: Lok. m. *Avicula danica*. b: Lok. m. *Bolivina incrassata* var. *crassa*. c: Lok. m. *Angulogerina cimbrica*. p: Lok. m. *Pecten inflexus* var. *aalborgensis*. t: Lok. m. *Tylocidaris baltica*.

Den palæontologiske Klubs Møder

i Aaret 1937.

18. Januar:

TH. MORTENSEN: Pedicellariier fra Württtembergs Jura.

A. ROSENKRANTZ: Isocardiider og andre Forsteninger fra dansk Kridt.

8. Februar:

A. ROSENKRANTZ: Kimmeridge-Ammonitter i løse Blokke fra Danmark.

J. TROELSEN: En *Tylocidaris*-Pig fra Skrivekridt ved Gudumholm.

— Nye danske Cirriped-Rester fra Senon og Danien.

— Holothurie-Plader fra Skrivekridt ved Vokslev.